

Magdalena Łucja Krebs

Działalność współczesna Zgromadzenia Sióstr św. Katarzyny Dziewicy, Męczennicy

Studia Warmińskie 38, 185-194

2001

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

DZIAŁALNOŚĆ WSPÓŁCZESNA ZGROMADZENIA SIÓSTR ŚW. KATARZYNY DZIEWICY, MĘCZENNICY

Tr e ś ć: — Wstęp. — I. Litwa. — II. Brazylia. — III. Niemcy. — IV. Polska. — V. Włochy. — VI. Togo (Afryka). — VII. Finlandia. — VIII. Mamonowo (Obwód Kaliningradzki Federacji Rosyjskiej). — IX. Białoruś. — Zakończenie — Zusammenfassung.

WSTĘP

Siostry św. Katarzyny Dziewicy i Męczennicy realizują obecnie, podobnie jak cztery wieki temu, zadania zlecone im przez założycielkę zgromadzenia Reginę Protmann. Opiekują się chorymi i biednymi, kształcą i wychowują młodzież i dzieci, zwłaszcza zaniedbane i bezdomne, troszczą się o wystrój kościołów, szczególnie ołtarzy i o estetykę szat liturgicznych, a także o to wszystko, co jest potrzebne do sprawowania Eucharystii.

Dzisiaj siostry św. Katarzyny wypełniają swoje posłannictwo na trzech kontynentach: w Europie, Ameryce Południowej i Afryce. Pracują w dziewięciu krajach: w Polsce, na Litwie, w Brazylii, Niemczech, we Włoszech, w Togo, Finlandii, Rosji i na Białorusi.

Zgromadzenie liczy aktualnie sześć prowincji: polską, litewską, dwie niemieckie i dwie brazylijskie. Dom Generalny Zgromadzenia mieści się w Grottaferrata koło Rzymu. Placówki misyjne sióstr znajdujące się w Togo podlegają bezpośrednio pod Zarząd Generalny Zgromadzenia, natomiast domy zakonne na Białorusi i w Rosji (Obwód Kaliningradzki) należą do prowincji polskiej.

Zgromadzenie liczy obecnie 806 sióstr, 23 nowicjuszek i 24 postulanki.

W niniejszej relacji, opracowanej na podstawie pisemnych sprawozdań i ustnych informacji z poszczególnych prowincji i krajów, działalność sióstr św. Katarzyny Dz. i M. omówiona zostanie w kolejności chronologicznej, w jakiej następowały ich wyjazdy do pracy poza Warmię.

I. LITWA

Pierwszym krajem, w którym siostry św. Katarzyny Dz. i M. podjęły swoją działalność, w duchu Matki Reginy, poza Warmią, jest Litwa. Siostry udały się tam w 1645 roku, na zaproszenie ówczesnego biskupa żmudzkiego Jerzego Tysz-

kiewiczza i w Krokach koło Kiejdan założyły nowy klasztor pw. św. Katarzyny Dziewicy i Męczennicy. Mimo trudności i prześladowań, jakie siostry przeżyły w ciągu wieków w tym kraju, pracują tam do dnia dzisiejszego. W 1933 roku powstała samodzielna prowincja litewska z siedzibą zarządu prowincjalnego w Krokach.

Od 21 września 1948 roku, tj. od czasu ogłoszenia zakazu prowadzenia życia zakonnego na Litwie przez ówczesne władze komunistyczne i usunięcia siostr z Domu Prowincjalnego w Krokach, siostry rozeszły się po różnych miastach i wioskach swojego kraju i przez ponad 50 lat prowadziły życie zakonne w ukryciu. Od tego czasu Dom Prowincjalny Prowincji Litewskiej mieścił się tam, gdzie mieszkała aktualna przełożona prowincjalna, a więc najpierw w Poniewiezu, potem w Kownie, Wilnie, Ukmerge i znowu w Poniewiezu, Kownie.

Po upadku Związku Radzieckiego i odzyskaniu przez Litwę niepodległości, siostry katarzynki na Litwie wyszły w 1990 roku z podziemia i rozpoczęły oficjalną działalność. Wtedy to podjęły też decyzję o urządzeniu stałej siedziby Zarządu Prowincjalnego. Z różnych przyczyn wybrały na miejsce nowego Domu Prowincjalnego Kowno, zaś w Krokach, „kolebce prowincji litewskiej”, postanowiły wybudować mniejszy dom zakony dla upamiętnienia 350 rocznicy przybycia tam siostr katarzynek z Braniewa i założenia pierwszego klasztoru. Dom ten został już wybudowany i poświęcony 3 maja 1997 roku. Mieszkają tam obecnie cztery siostry, które zajmują się katechizacją i opiekują się kościołem parafialnym.

Tego samego dnia, tj. 3 maja 1997 roku, został wmurowany kamień węgielny pod budowę nowego Domu Prowincjalnego w Kownie. Budowa tegoż domu finansowana jest przez prowincję berlińską. Obecnie prace budowlane dobiegają końca. Wkrótce odbędzie się poświęcenie tegoż budynku.

Prowincja litewska liczy aktualnie 44 siostry. Średnia wieku połowy siostr jest stosunkowo wysoka. Wynika to z wydanego w czasach komunistycznych i obowiązującego w latach 1948–1989 zakazu przyjmowania nowych kandydatek do zgromadzeń zakonnych. Wtedy to liczba siostr na Litwie znacznie się zmniejszyła. Kilkanaście kandydatek wstąpiło jednak do zgromadzenia, mimo iż życie zakonne na Litwie nie miało prawa istnienia. Odbłyły one formację zakonną w podziemiu, a śluby zakonne złożyły w ukryciu. Kilka siostr wstąpiło do zgromadzenia już po zmianie sytuacji politycznej w tym kraju. Dziś można znów mówić o nowych powołaniach do życia konsekrowanego na Litwie. Siostry św. Katarzyny mają obecnie sześć siostr juniorystek, dwie nowicjuszek i trzy postulantki.

Siostry katarzynki żyjące na Litwie mają swoje domy zakonne w Kownie, Wilnie, Poniewiezu, Krokach, Kupiškach i w Alytus. Są zatrudnione w szpitalach jako pielęgniarki oraz w szkołach jako katechetki. Jedna siostra pracuje w Kurii Biskupiej w Kownie. Ponadto angażują się w pracę parafialną jako zakrystianki. Ważnym zadaniem siostr jest też organizowanie procesji, będących charakterystycznym rysem pobożności ludzi zamieszkujących tamte tereny. Mimo bowiem długotrwałych prześladowań Kościoła na Litwie, zachował się tam piękny zwyczaj adoracji Najświętszego Sakramentu oraz uroczystych procesji w pierwsze niedziele miesiąca, a także z okazji różnych uroczystości parafialnych i zakonnych. W procesjach tych biorą udział dzieci w bieli, młodzież i dorośli w strojach ludowych, bardzo często przygotowywanych osobiście przez siostry.

II. BRAZYLIA

Następnym pod względem chronologicznym (oczywiście poza krajami, w których działalność katarzynek została zlikwidowana) był wyjazd sióstr do Brazylii.

Pierwsze cztery siostry św. Katarzyny dotarły do tego kraju w czerwcu 1897 roku. Zostały tam zaproszone przez ojców franciszkanów do pracy wychowawczej i nauczycielskiej w Petropolis. W Brazylii siostry św. Katarzyny bardzo szybko rozwinęły swoją działalność, zarówno pedagogiczno-wychowawczą jak również pielęgniarską. W latach 1897–1938 do pracy misyjnej w Brazylii wyjechało z Warmii około 200 katarzynek (w tym 45 nowicjuszek i siedem postulantek). Siostry miały tam od początku powołania lokalne.

W tym wielkim kraju jest dzisiaj ponad 400 sióstr św. Katarzyny, czyli prawie połowa wszystkich sióstr zgromadzenia. Ze względu na konieczność pokonywania ogromnych odległości utworzono tam, już w 1908 roku, dwie prowincje, które istnieją do dnia dzisiejszego: północną, z siedzibą zarządu prowincjalnego w Petropolis, stan Rio de Janeiro oraz południową z siedzibą w Novo Hamburgo, stan Rio Grande do Sul. Ponadto na północy kraju jest region o nazwie ESBA, do którego należą tereny dwóch stanów: Espirito Santo i Bahia. W sumie siostry św. Katarzyny pracują na terenie dziesięciu stanów brazylijskich.

Działalność sióstr katarzynek w Brazylii jest bardzo zróżnicowana. Poświęcają się pracy charytatywnej i pielęgniarskiej, prowadzą dziesięć szpitali, stanowiących własność zgromadzenia (pięć w prowincji Petropolis i pięć w prowincji Novo Hamburgo), w tym kilka dużych, jak np.: szpital św. Katarzyny w Sao Paulo, św. Józefa w Rio de Janeiro, św. Teresy w Petropolis oraz szpital Regina w Novo Hamburgo. Siostry zajmują się też ambulatoryjnym pielęgowaniem chorych. Opiekują się ludźmi w podeszłym wieku oraz bezdomnymi w kilku domach starców i ubogich.

Siostry rozwinęły też w Brazylii bardzo dynamicznie działalność pedagogiczno-wychowawczą. Prowadzą bowiem 13 szkół podstawowych (w tym 12 będących własnością zgromadzenia), osiem szkół średnich, zawodowych i pomaturalnych. Poza tym prowadzą kursy krawieckie oraz uczą religii w szkołach do nich nie należących. Opiekują się dziećmi w żłobkach, przedszkolach i domach dziennego pobytu dziecka z rodzin zaniedbanych i bezdomnych, a także tych, których rodzice pracują. Biorą bardzo czynny udział w duszpasterstwie parafialnym, zwłaszcza tam, gdzie brakuje kapłanów.

Siostry odpowiedziały także pozytywnie na apel Kościoła nawołujący do podejmowania pracy misyjnej na odległych terenach Brazylii, w stanach ubogich materialnie i zaniedbanych pod względem religijnym. Od 1972 roku prowadzą pracę misyjną w stanie Bahia, natomiast od 1980 roku w Amazonii. Obecnie pracują w ośmiu placówkach misyjnych w Bahia (w dwóch siostry z prowincji Petropolis i w sześciu z prowincji Novo Hamburgo). W Amazonii pracują w pięciu placówkach siostry z prowincji Novo Hamburgo.

Głównym zadaniem sióstr w Bahia i Amazonii jest ewangelizacja. Poza tym troszczą się o rozwój kultury i oświaty, prowadzą nauczanie w szkołach oraz pracę wychowawczą. Tamtejszą ludność otaczają również opieką pielęgniarską. Odwiedzają chorych w ich domach, docierają nawet do ludzi w niedostępnych

dżunglach. Ponadto troszczą się o żyjących na peryferiach dużych miast, w tzw. „favelach”, czyli dzielnicach ubogich, pomagając im w zmaganiach z nędzą, a gdy trzeba, to także w odzyskaniu należnych im praw obywatelskich.

III. NIEMCY

W Niemczech istnieją dwie prowincje sióstr katarzynek: prowincja berlińska oraz zachodnioniemiecka z siedzibą zarządu prowincjonalnego w Münster.

Do Berlina siostry przybyły w 1908 roku, gdzie podjęły pracę przy parafii katolickiej „Corpus Christi”. Ich działalność polegała wówczas na ambulatoryjnym pielęgnowaniu chorych oraz pracy wychowawczej w przedszkolu. W 1930 roku wybudowały w Berlinie szpital pw. św. Gertrudy na pięćset łózek, w którym pracują do dnia dzisiejszego. W 1935 roku powstała samodzielna prowincja berlińska, istniejąca do chwili obecnej. Liczy ona dziś pięćdziesiąt trzy siostry i cztery domy zakonne.

Głównym zadaniem sióstr katarzynek w Niemczech jest praca w szpitalach i domach starców. Prowincja berlińska prowadzi dwa szpitale stanowiące własność zgromadzenia: wspomniany już szpital św. Gertrudy w Berlinie i szpital Matki Bożej w Daun oraz dom starców pw. Reginy Protmann w Daun. Przy obydwu szpitalach, zarówno w Berlinie jak i w Daun, siostry prowadzą szkoły pielęgniarskie. Siostry emerytki, które mieszkają przy szpitalach, zajmują się duszpasterstwem chorych.

Siostry prowincji berlińskiej pomagają też w pracy parafialnej, głównie jako szafarki Komunii świętej.

Prowincja Münster powstała po II wojnie światowej. Tam bowiem, z powodu migracji i deportacji pod koniec działań wojennych i po ich zakończeniu, znalazło się ponad czterysta sióstr z prowincji warmińskiej. Większość z nich nie wróciła już na Warmię, lecz przyjęła pracę w szpitalach, domach starców, przedszkolach, sierocińcach i innych instytucjach w Niemczech oraz utworzyła nową prowincję zachodnioniemiecką, istniejącą do dnia dzisiejszego.

Aktualnie do prowincji Münster należy 138 sióstr, jedna nowicjuszka i 14 domów zakonnych. Większość sióstr, podobnie jak w prowincji berlińskiej, pracuje w szpitalach i domach starców. Prowincja Münster prowadzi dwa szpitale stanowiące własność zgromadzenia: szpital św. Katarzyny we Frankfurcie nad Menem oraz szpital św. Józefa w Xanten. Ponadto siostry pracują w szpitalu będącym własnością kościelną w Hamburgu-Wilhelmsburgu. Pracują też w czterech domach starców, w tym jeden pw. „Regina Protmann” w Xanten jest przeznaczony dla sióstr starszych i chorych. Siostry prowincji Münster prowadzą również dwie szkoły pielęgniarskie i jedną dla opiekunek osób starszych. Siostry emerytki, mieszkające przy szpitalach i domach starców, zajmują się, podobnie jak w prowincji berlińskiej, duszpasterstwem chorych.

Ponadto siostry prowincji Münster angażują się bardzo aktywnie w pracę parafialną. Pracują w sześciu parafiach. Opiekują się chorymi w domach, udzielają lekcji religii, prowadzą dwa przedszkola. Jedna siostra pracuje w szkole jako

nauczycielka, inna zajmuje się pracą wychowawczą dziewcząt. Siostry zatrudnione są też w kancelariach parafialnych, w zakrystiach oraz jako referentki parafialne.

Należy zaznaczyć, że prowincje niemieckie bardzo hojnie wspierają finansowo i materialnie prowincje i domy zakonne potrzebujące pomocy, m.in. również prowincję polską oraz należące do niej placówki utworzone w Rosji i na Białorusi.

IV. POLSKA

Prowincja polska istnieje od 1946 roku. Powstała z sióstr prowincji warmińskiej, które po zakończeniu II wojny światowej pozostały w diecezji warmińskiej. Dnia 16 września 1946 roku ówczesna przełożona generalna matka M. Arkadia Schmalenbach, przebywająca w Niemczech, mianowała siostrę M. Hermanę Kisiel pierwszą przełożoną prowincjalną prowincji polskiej. Siostry z wielkim trudem i poświęceniem podjęły swoją działalność, przede wszystkim w kolebce zgromadzenia — Braniewie, bardzo zniszczonym na skutek działań wojennych, a także w innych domach zakonnych. Wkrótce przybywały nowe kandydatki, został wskrzeszony postulat i nowicjat, prowincja zaczęła się rozwijać.

Obecnie prowincja polska z siedzibą zarządu prowincjalnego w Braniewie liczy 28 domów zakonnych, 159 sióstr, spośród których 24 pracują za granicą: osiem w Togo, siedem we Włoszech, trzy w Niemczech, trzy w Mamonowie (Rosja) i trzy na Białorusi.

W Polsce siostry prowadzą swoją działalność w pięciu diecezjach: częstochowskiej, elbląskiej, warmińskiej, warszawskiej i warszawsko-praskiej. Zajmują się pielęgowaniem chorych, przebywających w szpitalu, opiekują się starcami i ludźmi niepełnosprawnymi w trzech domach opieki dla dorosłych i w jednym dla dzieci. Prowadzą Dom Dziennego Pobytu Dziecka z rodzin patologicznych, troszczą się o ubogich i samotnych, którzy bardzo często pukają do ich drzwi. Katechizują dzieci w szkołach i przedszkolach (22 katechetki). Organizują rekolekcje i spotkania modlitewne dla dziewcząt, wygłaszają prelekcje w parafiach, Poświęcają się też dzieciom najmłodszym, prowadząc przedszkole. Troszczą się o życie poczętego dziecka, pracując w Archidiecezjalnym Domu Samotnej Matki. Opiekują się księżmi emerytami w Archidiecezjalnym Domu Księży Emerytów. Pracują w Wyższym Seminarium Duchownym Metropolii Warmińskiej „Hosianum”. Zatrudnione są w parafiach jako organistki (osiem), zakrystianki (dwadzieścia) i kancelistki (sześć). Troszczą się o wystrój ołtarzy, dbają o estetykę szat liturgicznych i bielizny kielichowej. Zajmują się tym wszystkim, co potrzebne jest do sprawowania Eucharystii. Do wiernego realizowania wyżej wymienionej działalności charyzmatycznej, zleconej siostronom katarzynkom przez ich założycielkę Matkę Reginę Protmann, przygotowuje się aktualnie w prowincji polskiej siedem nowicjuszek i dziewięć postulantek.

V. WŁOCHY

W 1949 roku na prośbę księży litewskich siostry katarzynki przybyły do Rzymu i podjęły pracę w litewskim Kolegium św. Kazimierza. Zajęły się wówczas kuchnią i pracami domowymi. W Kolegium tym pracowały do 1991 roku. Następnie ich działalność przejęły Litwinki, siostry z innego zgromadzenia zakonnego.

W 1953 roku Zgromadzenie Sióstr św. Katarzyny Dz. i M. założyło Dom Generalny w Grottaferrata koło Rzymu. Jeśli chodzi o Dom Generalny, to należy przypomnieć, że życzeniem papieża Piusa XII było, aby w miarę możliwości wszystkie międzynarodowe zgromadzenia zakonne miały swoje zarządy generalne w Rzymie. Chodziło, bowiem o to, by ułatwić osobom zakonnym kontakty ze Stolicą Apostolską i umożliwić im swobodne kierowanie swoją działalnością. Władze generalne sióstr św. Katarzyny chętnie przyjęły propozycję Ojca Świętego i postanowiły założyć Dom Generalny we Włoszech.

Dnia 2 stycznia 1951 roku zgromadzenie uzyskało zezwolenie Stolicy Apostolskiej na założenie Domu Generalnego w Grottaferrata koło Rzymu. W odnalezieniu i kupnie budynku odpowiedniego na Dom Generalny pomogli siostrze księża z kolegium litewskiego. Dom został nabyty w 1951 roku, jednakże Zarząd Generalny przeprowadził się do niego dopiero w 1953 roku, po zakończeniu Kapituły Generalnej Zgromadzenia, odbytej w tymże roku w Münster.

Od 1960 roku siostry św. Katarzyny pracują też w litewskim Domu Pielgrzymia „Villa Lituania” w Rzymie. Zatrudnione tam siostry opiekują się pielgrzymami przybywającymi do Wiecznego Miasta z różnych krajów świata, przygotowują im posiłki i troszczą się o ich zakwaterowanie.

Aktualnie istnieją we Włoszech dwie międzynarodowe wspólnoty sióstr katarzynek w Domu Generalnym w Grottaferrata oraz w litewskim Domu Pielgrzymia w Rzymie.

VI. TOGO (Afryka)

W 1983 roku, z okazji 400-lecia istnienia zgromadzenia, siostry rozpoczęły pracę misyjną w Togo (Afryka). Zaprosili je do tego kraju: biskup diecezji Sokode Chr. M. Bakpessi oraz ojcowie werbiści.

W tymże roku (1983) pierwsze dwie siostry z prowincji polskiej podjęły pracę misyjną w miejscowości Guerin-Kouka, do której należy 120 wiosek rozsianych w buszu. Obecnie w Togo pracuje osiem sióstr-misjonerek z Polski oraz jednaście sióstr lokalnych (Togijek). Są też trzy nowicjuszki oraz nowe kandydatki. Dzięki powołaniom tubylczym siostry pracują tam w trzech diecezjach, a ich działalność rozwija się pomyślnie. Zgromadzenie bowiem mogło przyjąć pracę misyjną w Togo w kolejnych placówkach: w Pagoudzie w 1988 roku, w Biankouri w 1994 roku i w Sokode w 1996 roku. W ostatniej trwa budowa domu regionalnego.

Głównym zadaniem sióstr w Togo jest ewangelizacja ludności pogańskiej, a także praca duszpasterska wśród katolików. Siostry katechizują młodzież i dzieci w szkołach podstawowych i średnich, na stacjach misyjnych oraz w wioskach.

Przygotowują dzieci, młodzież i dorosłych do przyjęcia sakramentów świętych. W niedziele, z powodu braku kapłanów, wyjeżdżają do wiosek i prowadzą nabożeństwa Liturgii Słowa oraz udzielają wiernym Komunii świętej. Siostry troszczą się też o kościoły, wystrój ołtarzy, estetykę bielizny liturgicznej. Dziewczętom w szkołach średnich udzielają lekcji szycia i higieny osobistej.

Wielkim wyzwaniem dla sióstr misjonarek jest praca z chorymi, biednymi i opuszczonymi. W duchu charyzmatu Matki Reginy realizują to zadanie we wszystkich swoich placówkach misyjnych. Opatrują rany i leczą różne choroby, przede wszystkim malarię, zapalenie płuc i opon mózgowych, gorączkę i biegunki. W szczególnie ciężkich przypadkach, jeśli same zaradzić nie mogą, odwożą chorych do szpitala. Oprócz opieki nad chorymi w domach zakonnych siostry św. Katarzyny prowadzą w Togo dwa ośrodki zdrowia, które można nazwać nawet małymi szpitalami: w Nampaoch oddalonym o 14 km od Guerin-Kouka oraz w Biankouri. W Nampaoch, głównym zajęciem siostry misjonarki-pielęgniarki, poza ambulatoryjnym leczeniem chorych, jest troska o małe dzieci do piątego roku życia oraz o matki oczekujące potomstwa. Do ośrodka zdrowia w Nampaoch przychodzi miesięcznie 120–150 kobiet z dziećmi na plecach po radę i pomoc. Pochodzą z około 50 wiosek, oddalonych od 10 do 25 kilometrów od Nampaoch. Często się zdarza, że siostra pielęgniarka musi wykonywać obowiązki lekarza. W pracy z dziećmi siostra korzysta z pomocy osób świeckich. Ośrodek ten utrzymuje Zgromadzenie Sióstr Katarzynek, częściowo pomagają zagraniczne organizacje dobroczynne. Siostry opiekują się także dziećmi porzuconymi i osieroconymi.

W ośrodku zdrowia (tzw. dyspanserze) w Biankouri siostry również leczą ludzi cierpiących na różne dolegliwości, zaś ciężko chorych odwożą do szpitala w Dapaong. Przy ośrodku zdrowia w Biankouri funkcjonuje także Centrum Żywienia Dziecka. Korzystają z niego przede wszystkim dzieci osierocone i porzucone przez matki oraz niedożywione. Te ostatnie przez pewien czas przebywają w centrum razem z matkami, aby przybrać na wadze i podleczyć schorowany organizm, a matki, aby nauczyć się dobrze odżywiać swoje dzieci. Często przychodzą za późno i dziecko umiera ku zdumieniu zawiedzionych rodziców, przekonanych, że siostry powinny je uzdrowić. Centrum to finansuje organizacja dobroczynna z Francji, a także Zgromadzenie Sióstr św. Katarzyny.

VII. FINLANDIA

W 1984 roku jedna z sióstr katarzynek narodowości fińskiej, pracująca w Radiu Watykańskim w Rzymie, udała się, na zaproszenie biskupa z Helsinek, do swojego ojczystego kraju — Finlandii, aby tam apostołować poprzez media oraz wygłaszanie prelekcji i wykładów na tematy religijne, dotyczące Kościoła katolickiego. Zadanie to realizuje do dnia dzisiejszego, pracując w różnych grupach parafialnych, akademickich, pedagogicznych, wśród nauczycieli różnych religii, w grupach robotniczych, seniorów itp. W spotkaniach tych uczestniczy także wielu protestantów. Siostra ta apostołuje również poprzez środki masowego przekazu,

wygaszając audycje radiowe czy telewizyjne, a także poprzez pisanie książek o tematyce katolickiej. W swoich wykładach i prelekcjach zwraca szczególną uwagę na sprawy ekumenizmu; omawia przede wszystkim problemy, które łączą ludzi pomiędzy sobą. Należy podkreślić, że Finlandia jest krajem protestanckim, katolików jest tam bardzo mało, w większości są to obcokrajowcy.

VIII. MAMONOWO

(Obwód Kaliningradzki Federacji Rosyjskiej)

W styczniu 1994 roku dwie siostry św. Katarzyny z Braniewa rozpoczęły działalność apostołską w Mamonowie, w dowód wdzięczności za odnalezienie, w tej miejscowości w 1991 roku, doczesnych szczątków Matki Reginy Protmann.

W latach 1994–1998 siostry dojeżdżały z Braniewa do Mamonowa na soboty i niedziele. Od listopada 1998 roku mieszkają tam na stałe. Początkowo siostry uczyły dzieci pacierza i prawd wiary, troszczyły się o kościół parafialny i liturgię Mszy św. oraz przygotowanie dzieci, młodzieży i dorosłych do przyjęcia sakramentów świętych.

W 1996 roku rozpoczęły także udzielanie pomocy charytatywnej. Od tej pory rozdają odzież i żywność, zwłaszcza dzieciom zaniedbanym i głodnym. Do 1998 roku w soboty i niedziele przygotowywały i wydawały około 100 posiłków dla najbiedniejszych dzieci. W pozostałych dniach tygodnia dzieci otrzymywały posiłki w szkole.

Od czasu zamieszkania sióstr na stałe w Mamonowie, tzn. od listopada 1998 roku, prowadzą one Dom Dziennego Pobytu Dziecka dla najbardziej zaniedbanych dzieci z klas specjalnych. Przeważnie 55 dzieci przez cały tydzień, poza lekcjami szkolnymi, przebywa u sióstr i otrzymuje trzy posiłki dziennie: śniadanie, obiad i podwieczorek. Ponadto na sam obiad przychodzi jeszcze dodatkowo 15 i więcej dzieci.

Siostry troszczą się też o wychowanie moralne i kulturalne dzieci oraz zabiegają o zapewnienie im ubrania. Swoją troską obejmują także inne ubogie dzieci oraz osoby dorosłe, szczególnie samotne i uzależnione, a jest ich w Mamonowie i okolicy niemało.

Od 1998 roku jedna z sióstr mieszkających w Mamonowie dojeżdża w soboty i niedziele do sąsiedniej parafii — Razdolnoje, oddalonej o 20 km od Mamonowa, na katechizację oraz przygotowanie dzieci i dorosłych do przyjęcia sakramentów świętych. W tej parafii nie ma stałego kapłana.

Obecnie w Mamonowie i okolicy pracują trzy siostry katarzynki.

IX. BIAŁORUŚ

Na Białorusi siostry św. Katarzyny rozpoczęły oficjalnie swoją działalność 14 lutego 1996 roku, w święto Apostołów Słowian, świętych Cyryla i Metodego. W tym dniu siostry przybyły do parafii Bożego Ciała w Krzemienicy (diecezja grodzieńska) prowadzonej w tym czasie przez ojców zmartwychwstańców. Do parafii tej należy 28 wiosek. Siostry zajmują się przede wszystkim katechizacją. Uczą na miejscu w Krzemienicy i dojeżdżają do kilku punktów katechetycznych.

Swoje obowiązki spełniają w duchu charyzmatu Matki Reginy, opiekują się więc i tu kościołem parafialnym, dbają o wystrój ołtarzy i estetykę bielizny liturgicznej. Jedna z sióstr pełni funkcję organistki. Siostry pomagają też biednym i wielodzietnym rodzinom oraz ludziom chorym i starszym.

Nieoficjalnie działalność sióstr katarzynek na Białorusi zapoczątkowana została już w latach siedemdziesiątych. Realizowała ją wówczas jedna z sióstr, wyjeżdżająca do tego kraju, by odwiedzić swoją rodzinę. Apostołowała ona przede wszystkim poprzez dostarczanie tamtejszej ludności oraz kapłanom ksiąg katolickich i różnych dewocjonaliów. Dla kapłanów przewoziła też bieliznę liturgiczną (alby, cingulum, palki, korporały, puryfikaterze itd.). Narażała się przy tym niejednokrotnie na rozmaite trudności i przykrości związane z przekraczaniem granicy polsko-radzieckiej.

Ponadto w 1990 i 1991 roku, w okresie wakacji, siostry prowincji polskiej pomagały w pracy duszpasterskiej i katechetycznej w Vidzach na Białorusi. Ich wyjazdy zaowocowały powołaniem tubylczym, które przyczyniło się do objęcia stałej pracy na Białorusi. Siostra ta jest jedną z trzech katarzynek aktualnie tam pracujących. Są też już dwa kolejne powołania z Białorusi: jedna nowicjuszka i jedna postulantka, które odbywają formację do życia zakonnego w Polsce.

ZAKOŃCZENIE

W tym szczególnym roku łaski beatyfikacji Matki Reginy Protmann prosimy Boga, aby obdarzył zgromadzenie licznymi, dobrymi powołaniami do służby Bogu i bliźnim oraz odnowił we wszystkich siostrach katarzynek odwagę i radość, wypływającą z możliwości podejmowania nowej pracy misyjnej dla rozwoju Królestwa Bożego i dobra całej ludzkości.

Wiemy, że najlepszą formą realizowania posłannictwa bł. Reginy Protmann jest kroczenie jej śladami, zgodnie z dewizą życia Matki Założycielki, która zawsze, przed podjęciem każdej decyzji, wypowiadała słowa: „JAK BÓG CHCE!”.

GEGENWÄRTIGE AKTIVITÄTEN DES SCHWESTERNORDENS DER HL. KATHARINA — JUNGFRAU UND MÄRTYRERIN

ZUSAMMENFASSUNG

In diesem Beitrag wurden die gegenwärtigen Aktivitäten des Schwesternordens der hl. Katharina — Jungfrau und Märtyrerin beschrieben, gegründet von Regina Protmann (1552–1613), die vom hl. Vater, Johannes Paul II. 1999 in Warschau selig gesprochen wurde. Die Aktivitäten des Ordens umfassen neun Länder auf drei Kontinenten.

Der hier gezeigte Geschichtsabschnitt des Ordens weist darauf hin, dass die Richtungen der charismatischen Aktivitäten, begonnen von der seligen Regina Protmann, aktuell waren und weiterhin sind. Sie werden von den Ordensschwestern der hl. Katharina, den geistlichen Töchtern der Mutter-Gründerin, realisiert, indem sie sich darum bemühen, immer offen auf „Zeitzeichen“ und menschliche Bedürfnisse in allen Lebensbereichen zu sein.